

BS/127/2009

OPINIA PUBLICZNA WOBEC

MISJI NATO W AFGANISTANIE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Polacy nadal krytycznie oceniają zaangażowanie naszego kraju w afgańską operację NATO. We wrześniowym badaniu¹ trzy czwarte badanych (76%) sprzeciwia się udziałowi polskich żołnierzy w tej misji, natomiast tylko co piąty (20%) wyraża aprobatę. Od poprzedniego sondażu, zrealizowanego w lutym bieżącego roku, liczba przeciwników naszej obecności w Afganistanie nieznacznie wzrosła (o 3 punkty procentowe)².

Tabela 1

Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań																						
	I 2007		VI 2007		VII 2007		IX 2007		X 2007		XII 2007		II 2008		IV 2008		IX 2008		II 2009		IX 2009		
	w procentach																						
Zdecydowanie popieram	5	20	3	17	4	18	5	22	4	19	3	14	6	22	4	18	6	21	5	22	5	20	
Raczej popieram	15		14		14		17		15		11		16		14		15		17		15		
Raczej nie popieram	30		30		27		32		26		22		30		31		27		29		28		
Zdecydowanie nie popieram	45	75	48	78	50	77	40	72	51	77	61	83	43	73	46	77	47	74	44	73	48	76	
Trudno powiedzieć	5		5		5		6		4		3		5		5		5		5		4		

Aprobatę polskiego zaangażowania w Afganistanie relatywnie częściej deklarują młodszy ankietowani, mający nie więcej niż 34 lata, natomiast starsi częściej wyrażają dezaprobatę. Głosy sprzeciwu częściej odnotowujemy również wśród osób z wykształceniem podstawowym niż wśród lepiej wykształconych. Ponadto poparcie w tej kwestii relatywnie częściej wyrażają mieszkańcy największych aglomeracji miejskich.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (232) przeprowadzono w dniach 3–9 września 2009 roku na liczącej 1086 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

² Zob. komunikat CBOS „Dziesięć lat w NATO”, marzec 2009.

Można zauważyć, że stanowisko w tej sprawie wiąże się z zainteresowaniem polityką. Ci, którzy interesują się nią w dużym stopniu, częściej niż pozostali popierają militarne zaangażowanie Polaków w tę misję.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże	29	68	3
Średnie	20	77	3
Małe	19	76	5
Brak zainteresowania	15	81	4

Spośród potencjalnych elektoratów partyjnych poparcie częściej deklarują badani, którzy w najbliższych wyborach oddaliby głos na PO lub PiS, natomiast wyborcy SLD i PSL są w jednakowym stopniu niemal powszechnie przeciwni udziałowi polskich sił zbrojnych w afgańskiej operacji.

Tabela 3

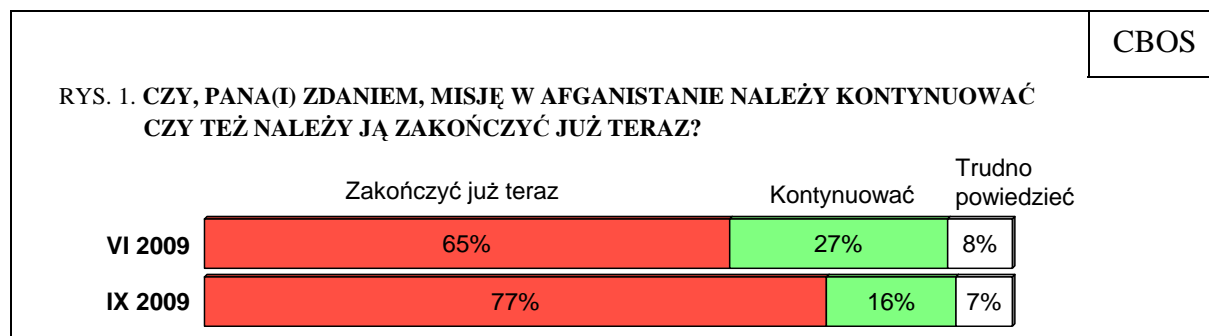
Potencjalne elektoraty*	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	30	67	3
PiS	28	70	2
SLD**	12	88	0
PSL**	12	88	0
Niezamierzający głosować	15	81	4

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych
 ** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL i SLD należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie

Opinia publiczna nie tylko nie popiera udziału polskich żołnierzy w misji NATO w Afganistanie, ale dezaprobuje także to międzynarodowe przedsięwzięcie jako takie. Warto również wspomnieć, że Polacy na tle mieszkańców innych krajów wyróżniają się krytycznym stosunkiem w tej sprawie³. Ponad trzy czwarte naszego społeczeństwa (77%) jest zdania, że misję NATO w Afganistanie powinno się zakończyć już teraz, natomiast tylko co szósty pytany (16%) uważa, że należy ją kontynuować. Od poprzedniego pomiaru, realizowanego

³ Badanie zostało przeprowadzone w ramach programu World Public Opinion przez CBOS i inne ośrodki badania opinii społecznej z różnych krajów. Zob. komunikat CBOS „Światowa opinia publiczna o polityce Stanów Zjednoczonych i operacji NATO w Afganistanie”, lipiec 2009.

w czerwcu bieżącego roku, zauważalnie zwiększyła się grupa respondentów opowiadających się za zakończeniem afgańskiej misji Sojuszu. Obecnie ich liczebność jest zbliżona do odsetka osób dezaprobujących udział polskich sił zbrojnych w natowskim przedsięwzięciu. Grupy te zresztą w bardzo dużym stopniu się pokrywają.

Przekonanie o konieczności zakończenia działań w Afganistanie dominuje we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Opinie w tej sprawie różniące, choć tylko w niewielkim stopniu, wiek i wykształcenie. Badani, którzy nie ukończyli 45 lat, częściej niż starsi ankietowani popierają dalszy udział Polaków w tej operacji. Za zakończeniem tej misji nieco częściej niż przeciętnie opowiadają się osoby z wykształceniem podstawowym, natomiast najlepiej wykształceni nieco częściej są za jej kontynuowaniem.

Większość społeczeństwa (71%) wątpi w to, że działania sił NATO przyczynią się do zaprowadzenia pokoju w Afganistanie, przy czym grupa sceptyków zwiększyła się w ciągu ostatniego roku o 6 punktów procentowych. O tym, że operacja NATO doprowadzi do zakończenia walk w Afganistanie, mówi 17% badanych. Na pogłębienie się pesymistycznych przewidywań mogło wpłynąć rozczarowanie opinii publicznej przebiegiem sierpniowych wyborów prezydenckich w tym kraju.

Tabela 4

Czy uważa Pan(i), że operacja NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju czy też nie?*	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI 2007		VII 2007		IX 2007		X 2007		II 2008		IV 2008		IX 2008		IX 2009	
	w procentach															
Zdecydowanie tak	2	16	2	16	3	21	2	17	3	20	3	18	2	19	2	17
Raczej tak	14		14		18	21	15	17	17	20	15	18	17	19	15	17
Raczej nie	44	71	38	69	38	61	39	73	41	65	42	67	35	65	44	71
Zdecydowanie nie	27		31		23	61	34	73	24	65	25	67	30	65	27	71
Trudno powiedzieć	13		15		18		10		15		15		16		12	

* Od czerwca do września 2007 pytanie zadawano w następującym brzmieniu: „Czy uważa Pan(i), że operacja militarna NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?”

Więcej optymizmu w przewidywaniach przyszłości Afganistanu wykazują osoby młodsze niż starsi badani. Ponadto relatywnie częściej niż inni takie stanowisko zajmują mieszkańcy największych aglomeracji miejskich.

Sceptycyzm wobec pokojowych następstw działań sił NATO w Afganistanie przekłada się w dużym stopniu na dezaprobatę udziału polskich żołnierzy w tym przedsięwzięciu. Natomiast wśród tych, którzy uważają, że obecność wojsk NATO wpłynie na zaprowadzenie pokoju w tym kraju, zdania są już bardziej podzielone i choć przeważa aprobata polskiego zaangażowania militarnego w tę operację, co trzecia osoba z tej grupy nie popiera udziału w niej naszych sił zbrojnych.

Tabela 5

Czy uważa Pan(i), że operacja NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju czy też nie?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	65	33	2
Nie	10	89	1
Trudno powiedzieć	15	64	21

W świadomości społecznej Afganistan to przede wszystkim kolejne ofiary i brak wymiernych korzyści z działań sił NATO w tym rejonie. Trudno się dziwić, że już od dłuższego czasu stosunek opinii publicznej do udziału Polski w misji NATO w Afganistanie jest niemal jednoznacznie negatywny. Ludzie nie wierzą w pokojowe następstwa działań Sojuszu w tym kraju, a ostatnie wybory prezydenckie, w których zaobserwowano wiele nadużyć i nieprawidłowości, przebiegające w atmosferze strachu przez zamachami terrorystycznymi, tylko pogłębiają ten sceptycyzm.

Opracował
Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1

		Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?			Liczba osób
		Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		20	76	4	1083
Płeć	Mężczyźni	26	70	4	513
	Kobiety	13	82	5	571
Wiek	18-24 lata	27	67	6	158
	25-34	27	67	6	196
	35-44	24	75	1	153
	45-54	14	83	3	196
	55-64	17	80	4	184
	65 lat i więcej	10	84	6	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	79	5	406
	Miasto do 20 tys.	20	75	5	145
	20-100 tys.	20	77	3	216
	101-500 tys.	20	76	5	171
	501 tys. i więcej mieszk.	26	69	4	145
Wykształcenie	Podstawowe	13	82	4	284
	Zasadnicze zawodowe	22	74	3	273
	Średnie	21	74	5	372
	Wyższe	23	74	4	155
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	71	4	91
	Średni personel, technicy	22	76	2	41
	Pracownicy adm.-biurowi	17	77	6	68
	Pracownicy usług	29	71		63
	Robotnicy wykwalifikowani	23	72	4	140
	Robotnicy niewykwalifik.	17	81	2	51
	Rolnicy	7	87	6	57
	Pracujący na własny rach.	22	74	3	41
Bierni zawodowo	Renciści	19	81		79
	Emeryci	13	80	8	245
	Uczniowie i studenci	24	70	6	91
	Bezrobotni	33	66	1	65
	Gospodynie domowe i inni	11	87	2	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	79	2	139
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	74	6	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	71	3	232
	prywatnym gosp. rolnym	6	87	8	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	79	3	234
	501-750	24	70	6	154
	751-1000	22	72	6	215
	1001-1500	17	79	3	135
	Powyżej 1500 zł	26	71	3	115
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	78	4	184
	Średnie	16	80	3	528
	Dobre	25	69	6	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	82	2	56
	Raz w tygodniu	16	79	5	549
	1-2 razy w miesiącu	27	71	3	183
	Kilka razy w roku	21	76	3	185
	W ogóle nie uczestniczy	27	67	6	110
Poglądy polityczne	Lewica	22	77	1	154
	Centrum	18	78	4	363
	Prawica	25	71	4	324
	Trudno powiedzieć	12	80	8	243